Dinsdag 18 Juli 1944 — DAGBLAD — 61ste Jaargang No. 4260

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

„Op naar Koningsbergen!" roepen de Russen.

De Arno overgestoken.

Rampzalige ontploffing van munitieschip aan Californische kust.

GEALLIEERDEN STEKEN DE ARNO OVER.

Noland Norgaard seint uit Rome:

De Geallieerde troepen zijn over de rivier de Arno gestormd, zodat zij een belangrijke versperring voor de Gothische linie dwars over Italië achter zich gesteld hebben. De Arno is een natuurlijke hindernis van 120 meter breedte op sommige plaatsen [ongeveer de breedte van de St. Annabaai — Red.]. Zij stroomt door diepe bergengten ten Noorden van het veroverde Arezzo, verder door Florence en mondt bij Pisa in zee uit. Een officiële zegsman zeide dat de snelle opmars van de tanks en het voetvolk uit Arezzo den vijand zodanig verraste, dat de Britten de brug compleet veroverden waarlangs Duitse sappeurs wachten om die te vernielen.

Zuidafrikaanse pantserstrijdkrachten en Britse Gardisten vorderden in een andere sector nog enkele kilometers.

Een aantal Duitse manschappen wrd ingesloten tussen deze twee oversteken en er woeden nog hevige gevechten bij de nieuwe bruggehoofden. Een algemene voortgang werd gemaakt langs het gehele front, doch men verwacht een krachtige Duitse tegenstand langs de linie van de Arno tot de zee, zodat de verdere opmars tussen Arezzo en Florence nog moeilijk kan worden en met hevige gevechten gepaard kan gaan.

Bij het punt waar de Britse en Zuidafrikaanse troepen de Arno oversteken op 6½ kilometer ten Noorden van Arezzo bevindt men zich op ongeveer 52 kilometer van Florence. Andere Geallieerde troepen bevinden zich dichter bij de stad in de Westelijke sector (Rome, (AP) 17.7).

GEEN RUIMTE....

Het gehele Geallieerde strandhoofd in Normandië is zo propvol, dat een Noordamerikaanse officier verklaarde: „Het is als wanneer je iemand een flinke opstopper wil geven in een telefooncel". Aan beide flanken winnen de Geallieerden evenwel ruimte om de slagen te kunnen uitdelen. Lessay aan het Westelijk einde van de linie waar de Duitsers reeds terugtrokken, is practisch in Noordamerikaanse handen.

Patrouilles trokken de rivier de Ay over en drongen in de buitenwijken van het stadje door; tevens flankeerden zij de stad ten Oosten, doch men beweegt zich traag voort niettegenstaande het geringe verzet. In de middelste sector bij Saint Lô verloren de Duitsers 30 tanks in twee tegenaanvallen op Maandagmorgen. In de Britse sector bleef Generaals Dempsey's tweede leger vorderen ten Oosten van Evrecy en in de namiddag van Maandag was de strijd daar nog in volle gang (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 17.7).

NAAR OOST-PRUISEN.

Henry Cassidy seint uit Moskou:

De Russen dringen vooruit langs een breed front dat zich uitstrekt van de Baltische Staten tot de Pripet-moerassen na Grodno te hebben veroverd. Slechts 72 kilometer scheidt hen nog van de grens van Oost-Pruisen. Met de val van Grodno hebben de Duitsers geen natuurlijke versperring meer tussen zich en hun eigen grondgebied waar de strijd naar alle schijn spoedig zal woeden.

De Duitsers vielen bij Grodno terug naar de Westelijke oever van de rivier de Niemen, welke in die sector evenwijdig loopt aan de grens van Oost-Pruisen. Volgens veldberichten staken de Russen de Niemen over tijdens de slag om Grodno.

De rivier werd verder ten Noorden door de Russen overgestoken in de sector van Alytus. Het Russische leger, dat ten Westen van Wilno oprukt bevindt zich hier binnen 80 kilometer van Oost-Pruisen. De Russen consolideerden hun bruggehoofd op de Westelijke oever van de Niemen en namen meer dan 40 stellingen aan de overzijde van de stroom in de sector van Alytus, aldus zeiden de berichten van het front.

Martin Hallensleben, militaire commentator van het DNB, opperde in een uitzending de mening, dat het Russische leger in een val zou kunnen geraken door zijn bliksemsnel offensief waarmede het de Duitse troepen in de Baltische staten wil afsnijden. Hallensleben gaf toe, dat het geen goede strategie is in het Noorden stand te houden, terwijl „betrekkelijk grote gebieden" in het centrum van de linie opgegeven worden en beweerde: „Er zal een reden voor zijn waarom men de Russen zo dichtbij laat komen. Er kan zeker op een aantal verrassingen gerekend worden."

Het communiqué van Moskou af te kennen, dat de Russische troepen zich binnen 16 kilometer van Kaunas, de oude hoofdstad van Littauen, bevinden met de verovering van Dorsunisjki ten Zuid-Oosten ervan. De verovering van meer dan 340 plaatsen langs het gehele front werd gemeld (Moskou, (AP) 17.7).

ROSENBERG MET DE ONTRUIMING BELAST

De Britse radio zeide. dat de nazie-leider Alfred Rosenberg „belast is met de ogenblikkelijke ontruiming der bevolking uit een deel van Oost-Pruisen". (New York, (AP) 17.7).

[Rosenberg had het beheer over de door Duitsland bezette gebieden in Oost-Europa. De ontruiming ervan zal wel zijn laatste taak zijn — Red. Amigoe].

HET RUSSISCHE ZOMER-OFFENSIEF.

Eddy Gilmore seint uit Moskou:

Het grote zomer-offensief van het Rode leger dreigt heden zich naar nieuwe gebieden te zullen uitbreiden. Er zijn tekenen langs het gehele front van de Barents- tot de Zwarte Zee, dat de Russen gereed zijn voor nog machtiger operaties tegen den wijkenden vijand, die niet in staat is de Russen te stuiten voor Oost-Pruisen, welks grens thans vlak voor het Rode leger ligt. Na talrijke dorpen ten Westen van de Niemen genomen te hebben trokken de Russen voort naar Eydtkuhnen, de grensstad in Oost-Pruisen, welke nog 72 kilometer ver is.

„Op naar Koningsbergen!" is thans de strijdkreet der Russen, die zich in sommige sectoren nog dichter bij de grens van Oost-Pruisen bevinden.

Het blad „Izvestia" onthulde, dat het tweede Wit-Russische leger, dat reeds de Svibotsj is overgestoken, meer dan 500 kilometer vooruitkwam en meer dan 7500 bewoonde plaatsen veroverde binnen de laatste drie weken.

De Duitsers zien zich gesteld voor een nieuwe bedreiging nu het Rode leger een wig gevormd heeft tussen Bialystok en Brest Litovsk, waardoor de Soviets zijn gekomen binnen 200 kilometer van Warszawa. De wig is maar 65 kilometer van de Boeg verwijderd en kan recht vooruit naar Warszawa worden gedreven of in Noordelijke richting zwenken om Bialystok uit het Zuid-Oosten te nemen of in Zuidelijke richting zwenken om Brest Litovsk uit het Noord-Westen te nemen of kan alle drie dingen doen.

Er komen nieuwe berichten binnen omtrent de grote deuk, die Generaal Bagramian gemaakt heeft in Littauen, en volgens deze berichten maakt hij snel voortgang. Ongetwijfeld worden de Russische verbindingslinies versterkt. Volgens de laatste berichten bevonden de voorste troepen zich binnen 140 kilometer ten Zuid-Oosten van Riga en 225 kilometer ten Oosten van Memel. Er is nog niets nieuws vernomen van Dvinsk doch het schijnt, dat de stad ten Noord-Oosten gepasseerd wordt, aangezien de Russen de stad Sebezh veroverd hebben.

In een hoofdartikel verklaarde „Izvestia", dat na de bezetting van Grodno de weg naar Oost-Pruisen open ligt. Niettemin waarschuwde het blad, dat hardnekkige slagen geleverd zullen worden op de toegangswegen naar Oost-Pruisen.

Het is duidelijk dat de wanhopige tegenstand der Hitlerieten groter wordt. Het Duitse leger staat geen duim gronds af zonder strijd." (Moskou, (AP) 18.7).

Dit kaartje laat het Russische front zien zoals het een week geleden was. Thans zijn zowel Grodno als Pinsk veroverd en de Russen naderen reeds Brest, Litovsk, Bialystok, Kaunas en de grens van Oost-Pruisen. De rivier de Niemen, welke langs Grodno loopt, is overgestoken. Van de rivier de Boeg, welke in de periode 1939 — 1940 de grens tussen Duitsland en Rusland vormde, zijn de Russen niet ver meer.

Het nieuws van vandaag.

Het zegevierende Rode leger heeft „Op naar Koningsbergen-" tot zijn strijdkreet gemaakt, terwijl het Westwaarts oprukt naar de grens van Oost-Pruisen na de oversteek van de rivier de Niemen in de omgeving van Grodno. De Russen zijn doorgedrongen in de buitenste defensies van de grote Duitse vestingstad Bialystok en volgens berichten van hedenmorgen naderen zij ook reeds Brest Litovsk ten Zuiden daarvan aan de spoorlijn, welke naar Warszawa loopt. In deze richting werden gisteren 200 plaatsen veroverd door het tweede Wit-Russische leger dat hierbij 65 kilometer vorderde.

Moskou heeft nog geen bevestiging gegeven van de berichten uit Duitsland volgens welke een nieuw Russisch offensief geopend zou zijn in de sector van Kowel, waar de troepen van Maarschalk Zjukov in de lente stil hielden om hun aanvoerlijnen te versterken alvorens de opmars door Polen te hervatten.

Aan het front in Normandië hebben de Britten en Noordamerikanen heftige tegenaanvallen van Rommels troepen afgeslagen en blijven zij langzaam voortgang maken in moeilijk terrein. Het weer is nog prachtig en de luchtmacht biedt een krachtige steun aan de grondstrijdkrachten. Twee uren lang trokken hedenmorgen de vliegtuigen over het Engelse Kanaal in een stroom, zoals de bewoners van de Engelse kust niet gezien hadden sedert D-Dag. Gisteren was de luchtmacht al zeer actief en verschillende belangrijke doelen in Frankrijk en Duitsland werden aangevallen. Radio-Berlijn meldde hedenmorgen weer, dat Geallieerde vliegtuigen boven het Reich kwamen en uit het Geallieerde Hoofdkwartier wordt gemeld, dat de nazies achter het front danig bestookt werden.

In Italië hebben de troepen van het achtste leger de rivier de Arno overgestoken ten Noorden van Arezzo. De Noordamerikanen ten Westen daarvan kwamen ook vooruit en naderen eveneens de stroom, welke bij Florence ombuigt en bij Pisa in zee stroomt. De Noordamerikanen bevinden zich op slechts enkele kilometers van de havenstad Livorno, doch men vermoedt dat zij eerst zullen trachten de Duitsers van de omringende bergen te verdrijven.

In de strijd tegen de Japanners is het eiland Guam in de Marianen wederom aan een geduchte bestoking van oorlogsschepen en vliegtuigen onderworpen. De Noordamerikanen boekten hun grootste verlies van de laatste dagen aan hun front in de Stille Oceaan als gevolg van een rampzalige ontploffing van een munitieschip in een haven aan de Californische kust. Honderden matrozen en andere personen werden gedood.

NIEUWE MINISTER VAN JUSTITIE.

Van Angeren eervol ontslagen.

Dr. Gerrit Jan van Heuven-Goedhart, die onlangs uit Nederland ontsnapt is, werd door Hare Majesteit Koningin Wilhelmina tot Minister van Justitie benoemd, terwijl Zij terzelfdertijd op diens tweede verzoek aan Dr. Jan R. M. van Angeren ontslag verleend als Minister van Justitie. Deze cabinetswijziging werd door de Regerings Voorlichtings Dienst bekend gemaakt.

Dr. van Angeren zal weer secretaris-generaal van Justitie worden. Hare Majesteit de Koningin heeft toen Hij het verzoek tot eervol ontslag inwilligde, Doctor van Angeren bedankt voor de belangrijke diensten, die hij heeft bewezen aan Haar en aan het Koninkrijk als Minister van Justitie. Dr. Gerrit Jan van der Heuven- Goedhart, die 43 jaar is, studeerde Rechten te Leiden, waar hij in 1926 promoveerde. Het jaar er voor werd hij opgenomen in de redactiestaf van de „Telegraaf" en in 1930 werd hij hoofdredacteur. In 1933 trok hij zich terug uit deze post om hoofdredacteur te worden van het „Utrechtse Nieuwsblad". In de kolommen van dit blad voerde hij een hevige strijd tegen de nazie-beginselen.

Na de overgave van het Nederlandse leger nam hij ontslag „wegens de gewijzigde politieke omstandigheden" en een NSB-er werd in zijn plaats benoemd. Als lid van de Commissie voor Bepaling van Oorlogsschade heeft hij sedertdien veel contact gehad met alle lagen der bevolking. Ook was hij adviseur van den Directeur Generaal voor Wederopbouw voor een der zwaarst getroffen streken van Nederland. Sedert zijn aankomst te Londen was hij adviseur van het Departement voor Algemene Oorlogvoering. Hij is de schrijver van „Meditaties in Nederland" en „Onrust in Masaryks land" „Finland, zoals ik het gezien heb". Hij heeft nooit deel uitgemaakt van een of andere partij.

WAT GERBRANDY VERKLAARDE.

Professor Mr. Pieter Sjoerds Gerbrandy, minister van Algemene Oorlogvoering en voorzitter van de Raad van Ministers, heeft in een rede voor Radio Oranje verklaard dat het zeer wel mogelijk is, **dat de oorlog in Europa nog dit jaar geëindigd is.** Ook heeft hij in die rede over het ontslag van Dr. Jan R. M. van Angeren gesproken; Gerbrandy zeide, dat de raad van Ministers tot stelregel had genomen alle belangrijke beslissingen eensgezind te nemen.

De afgetreden minister gevoelde zich op een gegeven ogenblik niet verantwoord een beslissing mede te ondertekenen en dit leidde tot zijn verzoek om ontslag. In onze uitgave van morgen zullen wij de volledige redevoering van Minister Gerbrandy publiceren.

BOMBARDEMENTEN OP FRANKRIJK.

Ongeveer 750 Noordamerikaanse zware bommenwerpers hebben een dozijn bruggen aangevallen, welke naar het front in Normandië leiden. Voorts werden de rangeerterreinen te Belfort in het Oosten van Frankrijk en een opslagplaats van vliegende bommen te Reims aangevallen. Ongeveer 500 gevechtsvliegtuigen escorteerden de Vliegende Forten en Liberators. Radio-Berlijn zeide, dat het Reich zelf voor de vijfde maal binnen een week bestookt werd (Londen. (AP) 17.7).

SPITFIRES VALLEN AAN.

Spitfires hebben aanvallen gedaan boven Nederland en hebben aan de kust bij IJmuiden schepen bestookt. (Aneta)

Generaal Sir Bernard L. Montgomery, Bevelhebber der Geallieerde grondstrijdkrachten in Frankrijk (links), slaat het geschut in actie gade met Luitenant Generaal J. T. Crocker (rechts), Bevelhebber van een Brits corps in Normandië. Zij bevinden zich boven op een hooiberg in het gevechtsgebied.

MONTGOMERY HANDHAAFT ZIJN OPINIE.

In een radiorede uit Normandië verklaarde Generaal Montgomery, dat de nederlaag van Duitsland dit jaar „heel waarschijnlijk" is. Montgomery herinnerde eraan, dat hij op D-Dag tot zijn officieren zeide, dat Duitsland dit jaar uit de oorlog geslagen zou kunnen worden. Hieraan voegde hij toe.

„Ik ben nog dezelfde mening toegedaan. Ik acht dat heel waarschijnlijk — dit jaar uit de oorlog. De dingen gaan zeer goed, algemeen gesproken. De grote overwinningen aan de Russische fronten waarbij ontzaggelijke aantallen Duitsers worden afgeschreven zijn zeer schitterend" (Londen, (AP) 17.7).

DE SLAG IN NORMANDIË door WES GALLAGHER.

Een hevige slag is begonnen tussen de rivieren Orne en Odon. terwijl Rommel poogt het Britse tweede leger de weg te versperren opdat het geen „uitgangspunten" zal nemen voor een offensief op grote schaal. Aan het andere einde van het Normandische front hebben Noordamerikaanse patrouilles de rivier de Ay overgestoken en sluiten zij Lessay van weerszijden in. Dit plaatsje is blijkbaar slechts voor het nemen, aangezien de Duitsers er al eerder uittrokken en de tegenstand hier matig is.

Het Hoofdcommando maakte bekend, dat de Geallieerden winsten boekten in vijf sectoren: 3 Noordamerikaanse en 2 Britse Het schoonste uitzicht in de strijd is, dat men voor het eerst weer goed vliegweer heeft in weken Duizenden bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen trekken dan ook over het Kanaal om de Duitsers de ergste klap sedert D-Dag toe te brengen. Bradley's opmars ten Westen van de Vire zwenkte naar het Zuiden en het dorpje Remilly sur Lozon werd genomen ten Oosten van Périers. Van hieruit trok men naar het wegenkruispunt Le Mesnil Vigot aan de verkeersweg tussen Périers en Saint Lô. Aan beide zijden van Saint Lô waar de Duitsers met grote felheid vechten, drongen de Noordamerikanen ongeveer 400 meter vooruit tot binnen 2 kilometer van de stad, zowel uit het Oosten als het Noord-Oosten. Het communiqué zeide, dat de Duitsers „buitengewoon gevoelig zijn voor onze aanvallen in dit gebied en zich wanhopig verzetten".

De hevigste gevechten langs het gehele front woeden tussen de Odon en de Orne, waar de Canadezen van het Britse tweede leger gisteren vooruitdrongen in een vinnig offensief waarbij Esquay, Gavrus, Bougy en Brettevillette genomen werden. Volgens late veldberichten deed Rommel tegenaanvallen, waardoor de Britten verdreven werden uit Esquay, dat thans in het niemandsland ligt. Het is duidelijk, dat Montgomery's laatste aanval ten doel heeft hoge uitgangspunten te bereiken voor het openen van een offensief om over de Orne te stormen, doch Rommel tracht de eigenlijke slag zo lang mogelijk uit te stellen en reageert fel met al zijn plaatselijke reserves om de Britten en Canadezen terug te slaan.

De meeste gevechten worden geleverd door het Britse voetvolk, aangezien tanks van weinig nut zijn bij het bestormen van belangrijke hoogten en in de dicht beboste streken waar de opmars moet plaats vinden.

De Noordamerikanen van het eerste leger zouden zich hergroeperen in alle sectoren behalve bij Saint Lô en de opmars zal waarschijnlijk enkele dagen vertraagd worden. Blijkbaar is hieraan het uitstel te wijten om Lessay te bezetten, aangezien de patrouilles rapporteerden dat men er slechts weinig Duitse tegenstand ondervond (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 17.7).

DE STRIJD IN HENGYANG.

Het Chinese Hoofdcommando zeide, dat de Japanners een tweede doorbraak maakten in Hengyang, doch dat de Chinezen het verloren terrein heroverden. De stad, welke thans reeds meer dan drie weken belegerd wordt, is nog steeds in handen der omsingelde Chinezen, die slechts vechten met de hoop op bevrijding door versterkingen.

In Kwantung drong de Japanse rechtervleugel Noordwaarts van Tsengsjing op 60 kilometer ten Noorden van Canton. Het communiqué zeide, dat de Chinezen geringe winsten boekten in de aanvallen op Laifeng Sjan, op 800 meter ten Zuid-Oosten van Tengtsjung in Yunnan (Tsjungking, (AP) 17.7).

De Versplintering van het Christendom.

De Gevolgen van de Unie van Florence.

Gisteren hebben wij de wording van de unie van Florence in 1439 uiteengezet. De lezer zal zich hebben afgevraagd wat er van die unie geworden is.

De gevolgen.

... mans in het Oosten reist, ... van eenheid al bitter ... Doch wie vermoedt, dat ... Concilie van Florence ongel... verklaard is of herroepen (wat canoniek onmogelijk is), vergist zich. Het wonder doet zich voor, dat de bepalingen, evenals trouwens het gehele Concilie, door de Oosterse Kerken in de loop der tijden... vergeten zijn.

De Kerk van de Heilige Wijsheid in Constantinopel werd bij de inneming door de Turken bediend door de Katholieken van Byzantijnse ritus. Er zijn nl. berichten, dat de partijgenoten van Marcus deze Kerk niet langer wilden bezoeken. Op 4 Mei 1440 wordt als opvolger van Josef gekozen Metrophanes, die als katholiek Patriarch de Kerk enkele jaren bestuurt en in 1445 opgevolgd wordt door Patriarch Gregorius.

De eenheid was echter te laat gekomen, om nog politieke gevolgen tegen den steeds verder opdringenden Mohammed II te hebben. Ephesus was al in zijn macht en de Marcuspartij zal hem wel hebben ingelicht over het geld, dat Rome beschikbaar had om het Muzelmans gevaar af te weren. In elk geval is de laatste Heilige Mis in de Kerk van de Heilige Wijsheid een katholieke geweest, en wel op 28 Mei 1453. Een uur na middernacht 29 Mei dringt Mohammed de stad binnen en nog dezelfde dag wordt een opruiming gehouden, de beeldenstormers waardig, en wordt de kerk een moskee. Patriarch Gregorius was evenwel niet in de stad, daar deze reeds in 1451 verdreven was en in Rome woonde. Mohammed, hiervan op de hoogte, greep de gelegenheid aan, om meteen met de katholieke partij af te rekenen. Hij beklaagde zich na enkele dagen, dat de Patriarch nog niet gekomen was om zich te presenteren.

De Marcus-partij had reeds twee jaren pogingen gedaan een van haar candidaten op de troon te krijgen, doch het is een bewijs hoe sterk de katholieke partij in Constantinopel was, dat dit niet was gelukt, daar Gregorius niet afgetreden was en zijn aanhangers de verkiezing van een ander dus niet wilden. Mohammed staat toe een patriarch te kiezen en de geringe aanhang van de Marcus-partij (Marcus zelf was in 1449 reeds gestorven) bleek nogmaals, doordat Georgios Scholarius, een katholiek, tot Patriarch gekozen wordt.

Mohammed II rijkt de Staf uit met christelijke formule.

De eerste vernedering had deze als diplomaat bekend staande praelaat te ondergaan op de dag van zijn investituur. Mohammed, een Muzelman, een fanatiek, een volkenverdrukker, een ongedoopte, reikte hem de staf met de formule, volgens welke de... Christenkeizers, dit hadden gedaan: „Op het gezag, dat ik van God heb ontvangen, stel ik U aan als aartsbisschop van Nieuw Rome en Oecumenisch Patriarch, en de hemel moge u beschermen!"

Hij geeft aan Scholarius de Kerk van de Twaalf Apostelen als kathedraal[1]). Hoe diplomatiek hij ook was — hij liet o.a. 's Pausen naam uit de ectenie weg — hij kon het niet houden en treedt af na 5 jaren, kort nadat Mohammed hem uit de Apostelenkerk verdreven heeft en op de Phanar — een afgelegen wijk in Constantinopel — een terrein met kerk beschikbaar stelt.

Na 1458 neemt de Marcus-partij steeds meer in omvang toe, begunstigd door Mohammed, die van tijd tot tijd een massacre houdt onder de geünieerden, welke dus altijd nog voortbestonden. Een bewijs te meer, hoe de act van Florence een geloofsact was geweest. Ware het louter politiek, onder deze omstandigheden zouden de geünieerden wel terstond zijn teruggekeerd tot het schisma.

De andere Patriarchaten waren al sedert 1443 — 4 jaar na Florence — verstoken van betrekkingen met Rome, omdat de Muzelman op straffe van dood elke betrekking met West-Europa verboden had en het noemen van 's Pausen-naam op dezelfde wijze werd tegengegaan. Dat ook dáár evenwel het katholieke sentiment leefde en bloeide, blijkt wel in 1460; want zodra is er wat meer vrijheid of de drie patriarchaten zenden een afvaardiging naar Pius II, die in Siena is, om te zeggen, dat de breuk slechts geforceerd was door de omstandigheden en dat ze het geloof hadden bewaard. Pius II ontvangt hen en de drie Patriarchen doen een en ander in hun kerken afkondigen.

... kerk van de Heilige ...!, of de Hagia Sophia, is ... de kathedrale kerk van Constantinopel geweest. Merkwaardig genoeg heeft Rome zowel als Constantinopel elk een kerk die in beroemdheid de kathedrale kerken overtreft. De St. Pieterskerk in Rome is bekender dan St. Jan, hoewel de eerste niet anders is dan een grote kerk en de tweede de pauselijke kathedraal was. Constantijn stichtte Sophia is veel bekender dan de Vredeskerk — bestaat thans niet meer — die de eigenlijke kathedraal is. Constantijn stichtte graag kerken toegewijd aan begrippen, ideeën. De Hagia Sophia of St. Sophia is niet toegewijd aan de heilige Sophia, maar de Heilige Wijsheid, de Logos of Gods Zoon: de Vredeskerk wordt veelal de kerk van de Heilige Irene genoemd, maar was aan de Irene, d.i. de Vrede gewijd, omdat Constantijn hoopte met de stichting van Constantinopel de vrede voor zijn rijk te kunnen vestigen. Daar de Vredeskerk kleiner was dan de Wijsheidskerk werden de plechtige diensten in de laatste gehouden, juist zoals om practische redenen de Paus zijn diensten meestal in de St. Pieter houdt.

Terugglijden meer dan breken.

Men moet zich erover verwonderen, dat de gevolgen van Florence zich nog zo sterk bleven doen gevoelen. Dat men niet veel eerder teruggleed of brak. De unie was immers zo jong.

Gebroken heeft men nooit! Slechts onder de druk is men teruggegleden, vooral omdat de ondertekenaars langzaam stierven en de katholieke geestelijkheid terstond na de unie beroofd werd van de mogelijkheid in preek en practijk de unie ook in het volk vaste wortel te doen schieten. Men moet zich er feitelijk over verwonderen, dat er nog zoveel resultaten geweest zijn.

In elk geval blijkt de Marcus-partij zelfs corruptie niet te laag te achten om de overhand te krijgen. Als Scholarius aftreedt, wordt een oude monnik Isidorus gekozen, die na enkele maanden sterft. Zijn opvolger Josaphat lijdt aan vlagen van waanzin, tracht zelfmoord te plegen, en moet tenslotte de diepste vernedering van den Oosterling ondergaan, dat hem nl. de baard wordt afgeschoren, Zijn opvolger heet Marcus en blijkt na zijn troonsbestijging simonie te hebben gepleegd, waarom hij onttroond wordt. Doch zijn concurrent Simeon doet hetzelfde en komt voor 1000 dukaten op de patriarchale stoel. Als zekere Dionissios den muzelman dan 2000 biedt, moet Simeon verdwijnen en komt Dionissios op de stoel, om later weer plaats te maken voor Simeon, die nogmaals 2000 biedt en bovendien weet rond te vertellen dat Patriarch Dionissios zich heeft laten... besnijden! De Patriarch moet zich in de e.v. zitting van de Heilige Synode op zijn voorzitterszetel ontkleden en de Heilige Synode stelt zijn onschuld vast. Dionissios, woedend over de behandeling, werpt zijn staf onder de aanwezige metropolieten en verlaat de zaal. Simeon heeft het gewonnen! Weldra biedt Raphael echter 2000 dukaten en hij komt op de stoel. Hij maakt schuld op schuld als gevolg van zijn verkwistende leefwijze en tenslotte moet hij met een strop om de nek in Constantinopel de som tot delging van zijn schuld bijeen bedelen.

Na Raphael wordt de contributie zelfs 4000 dukaten per jaar en de muzelmanse heren maakten er een bron van inkomsten van. Gelijk bekend staat de verkiezing van den Oecumenischen Patriarch ook thans nog onder muzelmanse „voogdij".

En nóg leeft de katholieke partij voort. Want nog is Mohammed II geen drie jaar dood (hij stierf in 1481), of in 1484 zendt Patriarch Jeremias, een waardig man, een afvaardiging naar de Pausen Gregorius XIII en Sixtus IV om de belofte van trouw, in Florence gegeven, nogmaals te bevestigen.

Dat men na 1484 practisch niet meer van betrekkingen kan spreken, is gevolg van de Turkse overheersing, die tot aan de Kemal-revolutie sympathiseerde met alles wat retrograad was en derhalve elke betrekking met West-Europa verbood, — die als fanatieke Muzelman wel begreep dat eenheid met Rome betekende, dat hij het onderspit zou moeten delven, en die zijn macht misbruikte om slappe lieden op de hoge post te doen plaatsen. Hierbij komt nog, dat ook van katholieke zijde vaak onvriendelijk werd opgetreden, vooral toen, na het uitbreken van het Protestantisme, tegenover deze zo verschillende groepen dezelfde methoden werden toegepast — of het Oosten aan verwaarlozing werd overgelaten. De regeerperiode van Pius XI heeft hierin een radicale verandering gebracht en het feit dat Pius XII indertijd zijn verkiezing officieel aan den Phanar heeft medegedeeld, is de heropening van de weg der verzoening, die door de nieuwe encycliek Orientalis Ecclesiae Decus van zo groot belang voor het harmonisch welzijn der wereld wordt geacht.

Luitenant Generaal Jacob L. Devers (links), waarnemend Opperbevelhebber in het Middellandse Zeegebied, toont de puinen van Cassino aan den Noordamerikaansen Secretaris van Oorlog Henry L. Stimson (midden, met stok) ter gelegenheid van diens bezoek aan Italië. Stimson trok vandaar naar Groot Britannië.

Opvarenden van een Japans olieschip klauteren over de zijwand om het zinkende vaartuig te verlaten nadat een Noordamerikaanse torpedobommenwerper er een voltreffer op plaatste op 25 kilometer ten Noorden van Saipan. De witte plekken (boven links) zijn leden van de scheepsbemanning, welke reeds in het water liggen. Vaten olie (rechts) vallen van het dek af.

WERELD-NIEUWS

WIL JAPAN THANS VREDE?

Volgens diplomatieke berichten heeft Ken Harada, de Japanse Ambassadeur bij de Heilige Stoel, Japans „bereidheid om vrede te sluiten op zekere voorwaarden" tot uiting gebracht ter gelegenheid van een audiëntie bij den Paus op Zaterdag. Er ontbreekt bevestiging hiervan, aangezien al zulke besprekingen met den Heiligen Vader van vertrouwelijke aard zijn. Gewoonlijk goed ingelichte kringen met nauwe betrekkingen met het Vaticaan hielden echter vol, dat Harada zich aldus had uitgedrukt. Deze personen zeiden, dat Harada tot den Paus zeide, dat Japan geen lange en onbeslissende oorlog wenst te voeren, doch bereid is een vrede te sluiten, waarbij zijn recht op een nationaal leven en een nationale staathuishoudkunde erkend wordt. Geallieerde gezagsdragers zeiden, dat zij niet wisten of Harada dergelijke verklaringen had afgelegd, doch indien hij een vrede door onderhandelingen met Japan voorstelde hij zijn adem voor niemendal verspilde. (Rome, (AP) 17.7).

[In Geallieerde kringen bestaat reeds enige tijd de mening, dat Japan zal trachten een vrede te sluiten nu zijn positie nog betrekkelijk krachtig is, omdat het weet dat het op de lange duur de oorlog toch niet zal kunnen winnen. Om de Geallieerden over te halen zal het dan voorstellen belangrijke concessies te doen en grote delen van het thans bezette gebied weer af te staan. De Geallieerden van hun kant hebben reeds gezworen bij de onvoorwaardelijke overgave van de aslanden (al zijn de laatste tijd tegen onze politiek stemmen opgegaan). En het is ook niet te verwachten, dat zij met de Japanners zullen onderhandelen voor een vrede. In de Verenigde Staten bijvoorbeeld is de haat tegen de Japanners zo mogelijk nog groter dan tegen de Duitsers. Van de andere kant zou een dergelijk Japans vredesvoorstel als boven genoemd niet dom gedacht zijn van de Japanse leiders.

Hoewel de Japanners in het krijgsgebied van de Stille Oceaan aan de verliezende hand zijn moeten wij toegeven, dat hun gehele positie niet desperaat is.

Behalve dat het nog heel wat zal kosten voordat de Philippijnen en Nederlands Oost-Indië bevrijd zijn, zal de Japanse greep op het Aziatische vasteland gebroken moeten worden en zal eventueel de invasie van Japan zelf moeten plaats vinden.

Er zijn al te veel mensen, die geloven, dat Japan met bombardementen alleen verslagen kan worden of dat het gemakkelijk zal zijn na de val van Hitler in Europa meteen de genadeslag aan Japan toe te brengen.

Natuurlijk valt niet te zeggen hoelang Duitsland het nog kan uithouden tegen de gemeenschappelijke druk der Geallieerden, zodat nog minder kan worden voorspeld hoelang na de ondergang van Duitsland die van Japan zal volgen. Evenmin kan worden gezegd of Rusland zich uiteindelijk tegen Japan zal keren, doch zo dit niet het geval mocht zijn, dan hoeft men slechts een wereldkaart te nemen om te zien welke afstanden de Geallieerden zullen moeten overbruggen en uit welk een enorm deel van Azië de Japanners nog moeten worden verdreven.

Alleen kunnen de Chinezen deze taak niet ondernemen. Het land is bijna uitgeput na zeven jaar oorlog en de vijandelijke blokkade.

In Birma gaat de Geallieerde vordering slechts langzaam en dan zitten er nog Japanse troepen in de Noordoostelijke hoek van Brits Indië, Malakka, Thailand, Frans Indo China, een groot stuk van China. Mantsjoerije en Korea om nog maar te blijven op het Aziatische vasteland.

Hiermede willen wij niet zeggen, dat de oorlog tegen Japan een „onbeslissende" — zoals Ken Harada wil beweren — of zelfs een tienjarige zal worden, doch hij zal wellicht langer duren dan men door de goede gang van zaken veelal geneigd is te geloven. — Red. Amigoe].

GUAM WORDT GEBOMBARDEERD.

Het door de Japanners gestolen eiland Guam in de Stille Oceaan schijnt op de drempel van belangrijke gebeurtenissen te staan nu het gebombardeerd is door de grootste Noordamerikaanse slagschepen en aan de meest intensieve aanval van raketten onderworpen geweest. Met een gering en ondoeltreffend verzet van kustbatterijen richtten slagschepen, kruisers en torpedojagers Zaterdag hun kanonnen op de Japanse verdedigingswerken op het eiland. De volgende dag bestookten vliegtuigen van vliegdekschepen vijandelijke luchtdoelbatterijen en barakken met raketgranaten en bommen. Het eiland Rota werd eveneens door de vliegtuigen aangevallen, volgens de bekendmaking uit het Hoofdkwartier van Admiraal Nimitz (Pearl Harbor, (AP) 18.7).

Curaçao.

COLOMBIAANS ONAFHANKELIJKHEIDSFEEST

De Feestcommissie voor de viering van het Colombiaanse Onafhankelijkheidsfeest op Donderdag 20 Juli aanstaande heeft een uitgebreid programma samengesteld, dat wij hieronder laten volgen:

Om 7.45 uur: Eregroet aan de Colombiaanse vlag op het voorplein van de kerk van O. L Vrouw van de Berg Carmel te Groot Kwartier, door een groep zangers.

Om 8.00 uur: Plechtige Heilige Mis en Te Deum. De volks liederen van Nederland en Colombia zullen hierbij gezongen worden.

Om 9.15 uur: De Colombiaanse arbeiders zullen als een geste ten opzichte van den consul Generaal van Colombia, Dr. Carlos Posada Gaviria, een bloemenkrans leggen bij het graf van Mevrouw Rosaura Gaviria de Posada, moeder van den consul Generaal, op de Katholieke begraafplaats te Pietermaai. De Heer Rafael Brochero zal hier het woord voeren.

Om 9.45 uur: Voor het Consulaat Generaal van Colombia zal halt gehouden worden om de groet aan de vlag te brengen.

Om 10.00 uur Colombiaans en Nederlands volkslied op het Bolivar-plein. Bloemlegging bij het beeld van den Bevrijder door den Voorzitter van de Feestcommissie, den Heer Enrique Arrieta Lara.

10.30 uur Optocht van allen te voet over Scharloo, de Wilhelminabrug, de Colombusstraat naar het Wilhelminaplein. Tijdens de optocht zal het Colombiaans volkslied gezongen worden.

10.45 uur: Bloemlegging bij het beeld van Hare Majesteit de Koningin in het Wilhelminapark. Rede van den Heer Severiano de Alba. Tevens zal een commissie naar de nabijliggende gevangenis trekken om Colombiaanse cocardes, tijdschriften, sigaretten, fruit enz., aan de 2 Colombiaanse gevangenen aan te bieden. Volksliederen van Nederland en Colombia.

11.15 uur: Voortzetting van de optocht door de Bredestraat, over de Emmabrug naar het Brionplein. Bloemlegging bij de buste van Admiraal Brion door den Heer José Sevillano.

11.30 uur: Korte pauze voor het Consulaat Generaal van Haïti om een garve bloemen aan te bieden aan de echtgenote van den Consul Generaal van Haïti ter stede, als ereblijk ter nagedachtenis van President Pétion.

11.45 uur: Terugkeer in het kamp Suffisant. Korte halte bij de Katholieke begraafplaats van Otrabanda om bloemen te leggen bij de graven van drie overleden Colombiaanse vaderlanders. Een minuut stilte.

12.00 uur: Cultureel matiné in de Club; voordrachten, heildronken enz.

16.30 uur: Voetbalwedstrijd tussen twee Colombiaanse ploegen.

DANSAVOND V.K.C.

Het Vrijwilligers Corps Curaçao maakt bekend dat de danspartij die vanwege de verduistering werd uitgesteld, aanstaande Zondag om 20.30 uur gehouden zal worden in het Waterfort. Zoals bekend zou de danspartij gehouden worden ter gelegenheid van het vijftienjarig bestaan van het Vrijwilligers Corps Curaçao.

REDE RABBIJN CARDOZO.

Aanstaande Donderdag om 19.25 uur zal Rabbijn I. Jessurun Cardozo voor de Curom een rede houden over het lot der Nederlandse Joden. Deze rede wordt gehouden i.v.m. de treurtijd waarover wij verleden week reeds schreven.

SMEETS ZAG DE OPSTAND WOEDEN EN BEDAREN.

Gistermiddag is Notaris Mr. Anton A. G. Smeets van een zakenreis uit Colombia hier ter stede teruggekeerd. De vrees die velen omtrent het welzijn van den Natoris gehad hebben in verband met het plaats gehad hebbende oproer, bleek ongegrond. De Notaris was monter. Het was de eerste opstand van zijn leven. „Als Europeaan ben je daar niet zo aan gewend. Ik vergat bij het bekend worden terstond naar de bank te rennen. De banken sloten na enkele minuten en ik was juist aan de laatste centen toe en kon geen nieuwe chèque verzilveren. Anderen hebben me geholpen."

— U hebt zeker een vacantiedagje ervan gemaakt, notaris?

„Om de drommel niet. Ons werk ging gewoon door, alleen het middagslaapje schoot erbij in vanwege de herrie op straat. Ik had nog nooit een opstand zien woeden, het is interessant te zien. Overal mensen, die zelf niet weten waar ze heen gaan of wat ze doen. Als er dan een duizend of zo bij elkaar zijn, is de boel volmaakt gestopt. Dan klimt er een op een tram of zo en begint een reeks gloeiende redevoeringen te houden. Tot hij moe is, eraf valt, of om een andere reden ophoudt. Dan is er weer een ander, die een auto heeft als kansel en vandaar de menigte toespreekt. Maar ik heb respect voor de ordegezindheid van het Colombiaanse volk. Men dacht niet aan opstand tegen het wettig gezag. Alles, het gehele volk, was voor Lopez. Toen hij bevrijd was, werd alles spoedig rustig."

— **Merkte u in het hotel nog wat?**

„Niets, alles ging gewoon door, alleen werd er veel gepraat. In mijn eigen hotel kon ik van alles bestellen, maar op order van de regering werden overal de drankgelegenheden gesloten. Een moeilijkheid voor ons werk was, dat er geen telegrammen konden worden gezonden, omdat deze wel aangenomen, maar niet verzonden werden. Je bent niet zo op al die dingen bedacht als Europeaan. Maar terstond bij het bekend worden van een oproer verbreekt men de telefoonverbindingen e.d. om contact der rebellen met anderen te beletten. De telefoon ging na een dag of zo weer open, maar de rest bleef nog enige tijd moeilijk."

In elk geval kan ik zeggen, dat dank zij de uitstekende maatregelen van de Colombiaanse regering ik geen ogenblik gevaar heb gelopen. Het zijn interessante dagen geweest.

BUITENLAND.

VERSCHRIKKELIJK ONGELUK.

Een der meest rampzalige ontploffingen in de geschiedenis der Verenigde Staten heeft tientallen zo niet honderden matrozen Maandagavond gedood toen een munitie-schip ontplofte bij de voorraadloods van Port Chicago (Californië). De schok werd 80 kilometer ver gevoeld.

De eerste berichten van het toneel van de ramp komen bij stukken en brokken binnen.

Een gewonde zeeman schatte, dat 600 personen werden gedood door de ontploffing, welke een grote vernieling teweeggebracht heeft in Port Chicago.

De marine zeide, dat de ontploffing, welke aan onbekende oorzaak te wijten is, een „uitgebreide schade en slachtoffers" veroorzaakte. Een Luitenant ter Zee zeide, dat hij het aantal doden op ten minste 650 schatte. Jesse Anderson, een gezagsdrager van het ammunitie-depot der marine te Port Chicago, zeide, dat er twee schepen betrokken waren bij de verschrikkelijke ontploffing, welke trillingen veroorzaakte als woedde er een aardbewind over een afstand van vele kilometers. Anderen zeide, dat elk schip een bemanning van 50 tot 70 manschappen aan boord had. Bovendien werkten er twee ploegen van kleurling-matrozen op de kade om de ammunitie te laden. Elke ploeg had ongeveer 150 tot 170 man. Deze cijfers vormen reeds een totaal van 400. (Martinez, Californië, (AP) 18.7).

Laatste Nieuws

— **Mountbattens** Hoofdkwartier meldt, dat Japanse troepen, die ten Zuiden van Ukhrul ingesloten werden, uithongeren of zelfmoord plegen en dat steeds meer zich aan de Geallieerde troepen overgeven.

— **Een Duits** bericht van Transocean zeide, dat de Russen begonnen zijn met een nieuwe aanval op grote schaal in het gebied van Kowel in een poging om door te breken naar Brest Litovsk en dat felle gevechten woeden langs het gehele front van Tarnopol, Luck en Kowel.

Meer dan duizend Noordamerikaanse zware bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen hebben de proefstations van de Luftwaffe te Peenemund en Zinnowitz in Duitsland hedenmorgen aangevallen.

— **Don Whitehead** seint uit **Normandië, dat de Noordamerikaanse troepen hedenmorgen Saint Lô zijn binnengedrongen en dat de Duitsers zich blijkbaar uit de stad terugtrekken nu de aanvoer van voorraden practisch onmogelijk gemaakt is door de Geallieerden.**

— **De Japanse radio deelde mede, dat Generaal Yosjijiro Umezo benoemd is tot Hoofd van de Japanse Generale Staf, waarmede hij een van de posten overneemt, welke bezet werden door Premier Generaal Hideki Tojo. Geruchten als zou Tojo ontslagen zijn, werden niet bevestigd.**

— **Het Geallieerde** vijfde leger in Italië baant zich een weg door de laatste heuvels voor de vallei van de Arno en de Duitsers hebben practisch alle bruggen over de stroom opgeblazen, waar de Noordamerikaanse troepen nog slechts 6½ kilometer van verwijderd zijn. In verschillende sectoren hebben de Geallieerden goede vordering **gemaakt** volgens het communiqué uit Rome. In de Adriatische sector kwamen de Polen tot 5 kilometer vooruit; zij bedreigen thans de belangrijke havenstad Ancona. Aan de overzijde van de Arno ten Noorden van Arezzo hebben de Britten de steden Levane en Quarata genomen.

Jaarlijkse Vergadering van de Koninklijke.

Mr. B. Th. W. van Hasselt tot directeur benoemd.

De N.V. Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot Exploitatie van Petroleumbronnen in **Nederlands-Indië heeft gisteren** ten kantore der vennootschap alhier haar gewone algemene vergadering van aandeelhouders gehouden.

De Voorzitter, Professor Mr. Adriaan S. Oppenheim, opende om 9 uur de vergadering en constateerde dat 414 aandelen vertegenwoordigd zijn.

De Voorzitter deelde hierop mede, dat wegens de huidige biezondere omstandigheden deze vergadering niet heeft kunnen plaats vinden in de maand Juni, gelijk de Statuten der vennootschap voorschrijven, en hij verzocht de vergadering goed te keuren, dat deze vergadering, voor het bijeenroepen en houden waarvan toestemming is verkregen van de Curaçaose Commissie Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd, tegen gisteren is bijeengeroepen. Deze goedkeuring werd met algemene stemmen verleend.

Vervolgens las de Voorzitter het verslag der Directie over het jaar 1943 voor, welk verslag als volgt luidt.

Dit verslag was bijna gereed toen de heer de Booy door Hare Majesteit de Koningin benoemd werd tot Minister van Scheepvaart in het Nederlandse Cabinet. Hij vroeg zijn ontslag als directeur met ingang van 2 Juni 1944. Wij aanvaardden dit ontslag, behoudens goedkeuring door de vergadering van aandeelhouders, den heer de Booy onze oprechte dank betuigende voor de vele en gewichtige diensten door hem aan onze Maatschappij bewezen. Onder deze omstandigheden achtten wij het beter den heer de Booy — thans een Minister van de Kroon — niet te verzoeken ons verslag en onze balans over 1943 te ondertekenen, ofschoon hij onze vennootschap dit gehele jaar als directeur heeft gediend. Wij zullen de vergadering van aandeelhouders verzoeken het ontslag van den heer de Booy gerekend te zijn ingegaan 2 Juni 1944 te aanvaarden en hem décharge te verlenen voor de verantwoordelijkheid ter zake van zijn beheer tot die datum. Bovendien zullen wij de vergadering verzoeken een nieuwe directeur in zijn plaats te benoemen.

Dit verslag, evenals zijn voorganger, is verkort, teneinde, op grond van militaire redenen, een volledige terughoudendheid ten aanzien van vele onzer werkzaamheden te handhaven.

Onze organisatie is voortgegaan haar volle aandeel te nemen in de enorme eisen, welke de snel toenemende offensieve operatiën der Geallieerde Landen hebben gesteld. Het is voor ons een voldoening dat het technisch onderzoekingswerk van de Groep heeft bijgedragen en voortgaat bij te dragen in de voorziening der speciale oorlogsbehoeften.

Bij gebreke van verdere inlichtingen uit de betrokken gebieden, hebben wij niets toe te voegen aan die, welke in ons vorig verslag zijn gegeven omtrent de vernietiging van onze eigendommen in Nederlands-Indië en in de Britse bezittingen in het Verre Oosten, welke door of op aanwijzingen van de betrokken autoriteiten werd uitgevoerd.

Uitgewerkte plannen voor de wederopbouw in deze gebieden zijn voorbereid en gereed om ten uitvoer te worden gebracht.

De voortdurende schommelingen der toestanden in de Verenigde Staten, waarnaar in ons vorig verslag werd verwezen, vertoonden in 1943 zelfs nog een sneller tempo. De rantsoenering van motorbenzine voor particulier gebruik, oorspronkelijk ingevoerd met het oog op het behoud van de beperkte voorraden natuurlijke rubber, werd verder verscherpt om tankschepen vrij te maken teneinde te voldoen aan toenemende militaire eisen met betrekking tot het vervoer van olieproducten.

Zeer grote militaire eisen aan de Oostkust maakten de vervoerproblemen tegelijkertijd nog ingewikkelder. Deze werden overwonnen door de aanleg van belangrijke nieuwe pijpleidingen, een meer doeltreffend gebruik van binnenlandse waterwegen, de uitbreiding van vervoer per spoor en een toeneming in de beschikbare scheepsruimte in de tweede helft van het jaar.

Tegelijk met de verlichting van het vervoerprobleem begon echter het probleem der voorziening zorg te baren en het bleef nijpend totdat de opening van het Middellandse Zeegebied de Geallieerde Landen gemakkelijk toegang gaf tot de voorraden in het Midden Oosten. De eigendommen en faciliteiten der Groep aldaar waren in staat een toenemende bijdrage te leveren aan zowel de plaatselijke militaire behoeften als aan die van het Europese oorlogstoneel.

In de Verenigde Staten werden grote kapitaalsuitgaven gedaan voor de ontwikkeling van olievelden, oorlogsbedrijven, raffinaderij-verbeteringen, pijpleidingen en andere werken. De krachtsinspanning werd geconcentreerd op het opvoeren der productie van vliegtuigbrandstoffen met een hoog octaangetal, met het gevolg dat de productie zich in 1943 verscheidene malen vermenigvuldigde en met de voltooiing van bepaalde installaties wordt verwacht dat zij zich in 1944 weer zal verdubbelen en aldus het hoofd zal bieden aan alle voorzienbare eisen.

De oliereserves in de Verenigde Staten werden nogal zwaar aangesproken, maar wij zijn tevreden over onze positie, dank zij het ver vooruitziende beleid van onze Groep.

Onze chemische industrie, welke zich inlaat met het ontwikkelen van een wijde reeks producten waarvan in hoofdzaak olie en gas de grondstoffen zijn, heeft een jaar van aanzienlijk succes te vermelden. De butadeen, installatie, welke de grondstof levert voor het vervaardigen van synthetische rubber, werd voltooid en is reeds in werking. De productie van toluol, verscheidene nieuwe en biezondere producten voor het maken van vliegtuigbenzine van zeer hoge qualiteit, ammoniak, aceton en andere producten, alle onmisbaar voor de ontwikkeling op grote schaal van de moderne oorlogvoering, heeft aanzienlijke afmetingen aangenomen.

In de boeken van de Groeps Maatschappijen in de Verenigde Staten worden voorzieningen getroffen ten aanzien van de kosten nodig voor de overbrenging der werkzaamheden in tijden van oorlog naar tijden van vrede.

Onder verwijzing naar onze opmerkingen in het verslag van het vorige jaar betreffende de nieuwe Venezolaanse Petroleum Wet kan medegedeeld worden dat thans nieuwe titels zijn toegekend aan alle Groeps Maatschappijen, welke in Venezuela concessies hebben. Wijl het recht om materialen vrij van rechten in te voeren niet meer bestaat, heeft de Venezolaanse Regering belangrijke reducties verleend op de tarieven van invoerrechten op materialen, welke de olie-maatschappijen moeten invoeren. Met ingang van 1 Januari 1943 werd een inkomstenbelasting in Venezuela ingevoerd.

Er heeft geen verandering plaats gevonden in de toestand in Mexico welke van invloed is op de eigendommen van de Mexican Eagle Oil Company.

Onze werkzaamheden in andere landen ontwikkelen zich op bevredigende wijze.

De Groep heeft, waar ook landstreken bevrijd werden, zoals in Italië, haar ervaring en kennis van plaatselijke toestanden geheel ter beschikking van de Militaire Administratie gesteld.

De diensten van de Groep ten opzichte van de oorlogsinspanning zijn bij verschillende gelegenheden openlijk door de Geallieerde Landen gewaardeerd. Verder mag worden opgemerkt, dat de tijdens de Noord-Afrikaanse veldtocht, voor de snelle en doeltreffende voorziening van petroleum producten aan de frontlinie gebruikte verplaatsbare pijpleidingen het resultaat waren van het werk verricht door de technische staf van de Groep.

De financiële resultaten van onze Maatschappij over het jaar 1943 werden door de ontvangst van ongeveer ƒ 23.000.000 aan dividenden van onze dochtermaatschappijen op hetzelfde niveau als in 1942 gehandhaafd. De reserve van ƒ 28.800.000 in de balans over 1942 genoemd in verband met niet uitgegeven aandelen, is uit de balans over 1943 verdwenen, aangezien de eigenaren van de betreffende „warrants" hun rechten op 31 Maart 1943 niet hadden geoefend, na welke datum deze rechten zijn vervallen.

In December 1943 werd een Koninklijk Besluit terugwerkende kracht tot 1 Januari 1940 door de Nederlandse Regering te Londen uitgegeven voor Nederlandse maatschappijen werkzaam buiten vijandelijk en door den vijand bezet gebied. Het Koninklijk Besluit eist van deze maatschappijen betaling van 35% van haar winst sedert 1940 als een voorschot op rekening van de uiteindelijke belastingplichtigheid over deze jaren, waarvan de grondslag later door een nieuwe, na de bevrijding van Nederland, te maken wet zal worden geregeld. De juiste toepassing van het Koninklijk Besluit van December 1943 zal op zichzelf vele vraagstukken medebrengen en op het ogenblik is het onmogelijk te zeggen welke betalingsplicht de Groep onder een nieuwe, na de bevrijding van Nederland, te maken wet zal hebben.

Wij hebben, als in vorige jaren, de op ons aandelenbezit in Groeps Maatschappijen ontvangen dividenden overgebracht naar een speciale reserve. Deze speciale reserve bedraagt thans meer dan ƒ 96.000.000.

Het is nog voorbarig iets positiefs te voorstellen omtrent de toekomstige ontwikkeling en vooruitzichten van ons bedrijf. Het is evenwel van grote betekennis, dat de doeltreffendheid van de organisatie van de Groep in al haar gevarieerde onderdelen in staat is geweest met succes het hoofd te bieden aan de geweldige inspanning door de oorlogsomstandigheden gevorderd.

Als gevolg hiervan zijn uwe Directeuren vol vertrouwen dat de Groep, welke moeilijkheden de toekomst ook moge brengen, deze zal kunnen overwinnen.

Met betrekking tot de staf, wensen uwe Directeuren, — uitdrukking gevende aan hun waardering voor zijn onverminderende trouw en toewijding in iedere werkkring, — er de nadruk op te leggen, dat hierin een oprechte erkenning is gelegen van deze hoedanigheden en van zijn uiterste medewerking, niettegenstaande de druk van de oorlog. Eervolle vermelding verdienen de officieren en bemanningen van de vloten der Groep, die hun weg vervolgden gedurende de gehele periode toen het duikbotengevaar zijn hoogtepunt had bereikt en die door hun moed en plichtsbetrachting zoveel hebben bijgedragen tot het overwinnen van wat eens de meest geduchte bedreiging van de Geallieerde zaak leek.

De Directeuren wensen de volgende voorstellen te doen:

a. de Balans en Winst- en Verliesrekening goed te keuren;

b. de directie te déchargeren ter zake van het door haar gevoerde beheer over het jaar eindigende 31 December 1943.

J. B. Aug. Kessler
J. C. van Panthaleon baron van Eck
Directeuren".

De vergadering verenigt zich met dit verslag en stelt daarna met algemene stemmen de Balans en Winst- en Verliesrekening vast zoals deze stukken door de Directie zijn ontworpen, waarbij der Directie décharge wordt verleend ter zake van het door haar gevoerde beheer tot ultimo December 1943.

Verder deelde de Voorzitter mede, dat de heer J. M. de Booy dadelijk na zijn benoeming tot Minister, ontslag heeft gevraagd als directeur der vennootschap, welk ontslag door de Directie **werd aanvaard** onder voorbehoud van goedkeuring door de algemene vergadering van aandeelhouders. De voorzitter steit thans voor dit ontslag met ingang van 2 Juni 1944 op de meest eervolle wijze en onder betuiging van oprechte dank voor de vele en belangrijke diensten aan de vennootschap bewezen, te aanvaarden en den heer de Booy décharge te verlenen voor het door hem gevoerde beheer tot genoemde datum. Dit voorstel werd ook met algemene stemmen aangenomen.

De Voorzitter stelde daarop aan de orde de benoeming van een nieuwen directeur en herinnert er aan, dat overeenkomstig de statuten een voordracht van twee personen voor deze benoeming ten kantore der vennootschap ter inzage van de aandeelhouders heeft gelegen. Na schriftelijke stemming bleek, dat met algemene stemmen tot directeur der vennootschap was benoemd de heer **Mr. B. Th. W. van Hasselt**, voormalig directeur van de Caribbean te Caracas, die als nummer een was voorgedragen.

Aangezien niemand meer het woord verlangde sloot de Voorzitter hierop de vergadering.

De naam Curaçao

door

PATER H. M. HULSMAN O.P.

7.

Het Spaans woord **Corazon** betekent hart en heet in het Portugees **Coraçao.**

Men vindt het dan vanzelf sprekend, dat ons eiland het hart genaamd is, omdat het ligt precies midden tussen Bonaire en Aruba, dus als het hart van die beide andere eilanden. Ik zou die sententie nog meer kracht kunnen bijzetten door de verklaring, dat bij de oudste Spaanse cosmografen, de mening bestond, dat ons eiland een bijna ronde vorm had, casi redonda zegt Las Casas, zodat ook op het kaartje van Curaçao uit het archief van Sevilla [9]) het zelfs de hartvorm enigszins nabij komt.

Nog meer bekoorlijkheid en betovering ging eruit van de mening, dat de naam Curaçao een andere weergave is van het Portugese woord Curaçao, dat genezing betekent.

In het jaar 1883 schreef de Curaçaose dokter **David R. Capriles** een brochure getiteld: **Het krankzinnigengesticht en de armenverzorging op Curaçao.**

Daarin staat: „Curaçao is de gezondste plaats voor onvermogenden in de gehele wereld (pag. 11) en iets verder (pag. 12) Daarom kan en moet men dit eiland nogmaals doen worden wat het geweest is, en wel een der gezegendste toevluchtsoorden voor het herstel der gezondheid en het wederom de ware Portugese oorsprong van zijn naam waardig maken, dat is een ware isla das Curaçaos of eiland der genezing, vooral nu, met het oog op de doorgraving der landengte van Panama en de schitterende toekomst welke voor ons eiland in het verschiet ligt."

Dr. J. A. Portengen, officier van gezondheid alhier op de oude Kortenaer 1904—05, schreef in **Het Nederlandsche Zeewezen, 5e** Jg. No. 17 1906:

„De oorsprong van de naam Curaçao komt mij voor in verband met de natuurlijke gesteldheid van dit eiland en in tegenstelling met de veelvuldig voorkomende malaria aan de tegenoverliggende lage kusten van Venezuela, het eenvoudigst voor **van Curazao** — plaats waar men geneest, overeenkomstig de betekenis van **Restaurazao** — plaats waar men zich restaureert."

Verder willen we nog noemen de bekende **Dr. Hendrik P. N. Muller**, oud consul-generaal van de Oranje Vrijstaat, die in 1902 Curaçao bezocht. Van hem verscheen in 1905 een zeer interessant boek **„Door het land van Columbus".**

Op bladzijde 421 schreef hij: dat Curaçao een voor de gezondheid der Europeanen uitstekend klimaat" heeft. „Inderdaad", zo zegt hij verder, „betekent het woord **Curaçao** in het Portugees genezing".

Twee jaren later handhaafde Dr. Muller, wel wat koppig, deze mening alsof er geen hoger beroep mogelijk was tegenover een andere mening in **Neerlandia** het orgaan van het A.N.V.

In het Februari-nummer van 1907 pag. 42 schreef hij;

„Met betrekking tot de mededeling van blz, 17 van het laatste (Januari) nummer van **Neerlandia**, dat er in het Portugees woorden bestaan, die wel gelijken op Curaçao, bv. **Coraçao**, deel ik u mede, dat het woord eenvoudig Portugees is en beduidt: **genezing.**

Ten slotte nog een andere voorstander van de Portugese betekenis van de naam Curaçao.

Eind 1899 en meermalen daarna vertoefde in onze haven het Duitse opleidingsschip **„Stosch".** De scheepsdokter, Dr. Augustin Krämer stuurde geregeld zijn wetenschappelijke reisverhalen op aan het bekende geïllustreerde Duitse tijdschrift **Globus.**

In Bd. XC No. 19 van 22 November 1906 verscheen zijn beschrijving van Curaçao en daarin schrijft hij zonder nadere bewijzen de volgende conclusie neer: „zodat, volgens mijn mening, het woord **Curaçao** eigenlijk hetzelfde is als het Portugese woord, dat in het Spaans **Corazon** = **hart** is. Want dat het een **Portugees** woord is, daarover kan toch zeker geen twijfel bestaan, evenmin als het Oostelijk gelegen naburige eiland **Bonaire** = **goede lucht** in het Spaans eigenlijk **Buenos Aires** zou moeten heten, wanneer die naam niet reeds bestond. **Simons** haalt zelfs een verklaring aan, volgens welke het woord uit het Spaans **Cura-hasado** = **gebraden pastoor** zou ontstaan zijn, ter herinnering aan de kanibaalse Caraïben. In ieder geval zijn de oude schrijfwijzen **Quiraçao** (Spaanse ontdekker), **Corossol, Cerossol, Curossol**, enz., en het Engelse **Curaçoa** vals en de nu gebruikelijke schrijfwijze (Curaçao) schijnt wel de enig juiste te zijn."

Gaarne wil ik toegeven, dat het woord Curaçao veel klankovereenkomst toont met de beide samengetrokken Spaanse woorden Cura-azado of met de twee Portugese woorden van Coraçao of Curaçao, maar dit is bloot toeval, zoals met honderden woorden in verschillende talen het geval is.

De bewering dat Curaçao van Spaanse of Portugese oorsprong zijn zou, zou alleen waarde hebben, wanneer bewezen was, dat Spaanse of Portugese ontdekkingsreizigers deze naam aan het eiland zouden gegeven hebben.

De oorsprong van de naam Curaçao is dus niet taalkundig op te lossen, maar historisch.

Reeds lang voordat een Portugees of Spanjaard hier voet aan wal zette, had ons eiland zijn tegenwoordige naam.

Als ik mij dus schaar onder de voorstanders van de mening, dat de oorsprong en betekenis van de naam van ons eiland Caraïbisch is, wil ik dit toch doen onder enig voorbehoud.

Toen Columbus en latere Spaanse en Portugese zeevaarders Amerika ontdekten, verkeerden ze in de stellige mening, dat het nieuw ontdekte land, hetzelfde, of liever een voortzetting was van dat, wat men gevonden had, toen men van Spanje uit, naar het Verre Oosten gevaren was.

Zij noemden het dus evenals het Oosten **India** en de oorspronkelijke bewoners **Indios** (Nederlands: Indianen).

Naar mate men de Indianen beter leerde kennen, onderscheid de men onder hen verschillende groepen en de twee voornaamste hoofdgroepen van de Antillen en Midden Amerika waren de **Caraïben** en **Arowakken.**

Wij zouden nu de quaestie die ons thans bezig houdt voorlopig even aldus willen formuleren; dat **de naam van ons eiland beslist zeker van Indiaanse oorsprong is.**

Of die Indianen Caraïben waren, zullen wij daarna zien.

De twee personen, die de Indiaanse oorsprong van de naam Curaçao verdedigd en bewezen hebben, waren Pater V. Zwijsen toentertijd directeur van het Sint Thomascollege op Curaçao en de Heer Jan Hamelberg, toen wonende te Maarsen (Utrecht).

Beiden deden dat op hetzelfde tijdstip en geheel onafhankelijk van elkaar,

V. Zwijsen (Januari nummer 1907 **Neerlandia** orgaan van het A.N.V.) schreef van Curaçao dd. to **16 November 1906.**

Wordt vervolgd

[9]) Zie Westindische Gids Jg. 1928—29, pg. 97.